

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 410/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **H Point, s.r.o.**, Magnezitárska 11, Košice, IČO 43 838 286, zastúpenej AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., Kmeťova 26, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 36Ek/769/2023 z 24. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením okresného súdu. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka doplnila ústavnú sťažnosť podaním zo 14. augusta 2024.
2. Sťažovateľka ako oprávnená podala 23. marca 2023 návrh na vykonanie exekúcie. Exekučným titulom bolo rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 25Cb/86/2021 z 18. marca 2022, ktorým bola poisťovňa zaviazaná zaplatiť sťažovateľke trovy konania v sume 545,24 eur.
3. Povinná 2. mája 2023 doručila súdnemu exekútorovi návrh na zastavenie exekúcie, ktorý odôvodnila tým, že exekučným titulom uloženú povinnosť splnila ešte 21. apríla 2022.
4. Okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením sp. zn. 36Ek/769/2023 z 18. júla 2023 návrh povinnej zamietol a oprávnenej priznal náhradu trov konania.
5. Na základe sťažnosti povinnej okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že (i) zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka a exekúciu podľa § 61k ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku (EP) zastavil, (ii) výrok o trovách konania zmenil a povinnej priznal náhradu trov exekučného

konania v sume 110,82 eur a (iii) oprávnenej uložil povinnosť zaplatiť súdnej exekútorke trovy exekúcie v sume 36 eur.

6. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že povinná uloženú povinnosť splnila tým, že poukázala potrebnú peňažnú čiastku na účet právneho zástupcu oprávnenej 21. apríla 2022, hoci aj s variabilným symbolom, ktorý nezodpovedal číslu poisťovnej udalosti, na ktorú sa pôvodne spor medzi stranami viazal. Uvedená transakcia bola spracovaná 25. apríla 2022, teda ešte pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Okresný súd zdôraznil, že pre zánik peňažnej pohľadávky jej splnením je podstatné pripísanie peňažných prostriedkov na účet veriteľa, čo sa v danom prípade stalo. Nesprávne uvedenie variabilného symbolu neznamená, že k plneniu nedošlo. Navyše, okresný súd poukázal aj na to, že oprávnená od pripísania čiastky na účet až po podanie návrhu na vykonanie exekúcie mala dostatok časového priestoru (viac ako rok) na identifikovanie predmetnej platby.

7. Výroky o trovách konania založil okresný súd na § 199c ods. 1 Exekučného poriadku (trovy exekútora) a § 199d ods. 2 Exekučného poriadku (trovy povinnej) a na tom, že sťažovateľka navrhla viesť exekúciu napriek tomu, že istina uvedená v exekučnom titule bola uhradená pred začatím exekučného konania. Sťažovateľka ako oprávnená nesie podľa jeho názoru objektívne zodpovednosť za predložený exekučný titul v tom zmysle, či na jeho základe bude môcť byť vedené exekučné konanie.

8. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že hoci povinná poukázala na účet jej právneho zástupcu potrebnú čiastku, uviedla k platbe nesprávny variabilný symbol, následkom čoho nebolo možné platbu povinnej priradiť ku správnej pohľadávke. Uvedený stav je spôsobený tým, že oprávnená eviduje voči povinnej viacero nárokov. Keďže sťažovateľka úhradu neevidovala, podala návrh na vykonanie exekúcie.

9. Hoci sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti požaduje zrušenie napadnutého uznesenia ako celku, jej argumentácia smeruje výhradne voči druhému výroku napadnutého uznesenia o trovách exekučného konania (110,82 eur), ktoré má zaplatiť povinnej. V tejto súvislosti uvádza, že nie je možné od nej spravodlivo požadovať úhradu trov exekučného konania, pokiaľ nič neporušila, a trestať ju za to, že to bola povinná, kto nesprávne uviedol variabilný symbol pri úhrade pohľadávky.

10. Napadnuté uznesenie považuje sťažovateľka za nedostatočne odôvodnené, pretože nezohľadňuje všetky skutkové okolnosti. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 10Sžso/33/2014 z 27. mája 2015, na ktoré okresný súd odkázal, nepovažuje za aplikovateľné na jej prípad, pretože v tam prejednávanom prípade išlo o úhradu peňažnej sumy zdravotnej poisťovni ako verejnoprávnej inštitúcii. Sama poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Sfk/121/2022 z 27. februára 2023, ktorým bol postup krajského súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku schválený napriek tomu, že k úhrade došlo, no s chybne uvedeným variabilným symbolom.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka o porušení práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením okresného

súdu, ktorým bola sťažovateľka ako oprávnená zaviazaná uhradiť povinnej trovy exekučného konania v sume 110,82 eur.

12. Sťažovateľka je presvedčená, že k povinnosti zaplatiť trovy exekučného konania ju okresný súd zaviazal nespravodlivo, pretože na rozdiel od povinnej žiadnu povinnosť nezanedbala. Naopak, bola to povinná tým, že pohľadávku nesprávne označila.

13. Ústavný súd v súvislosti s naformulovaným obsahom ústavnej sťažnosti zdôrazňuje doktrínu minimalizácie jeho zásahov do činnosti orgánov verejnej moci, čo vyplýva zo samotného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Ústavný súd je povinný skúmať, či bolo konanie ako celok spravodlivé, avšak vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09).

14. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06). Ústavný súd teda koriguje len tie najextrémnejšie excesy orgánov verejnej moci.

15. Ak sťažovateľka atakovala najmä výrok o trovách exekučného konania a porušenie svojich práv vnímala predovšetkým cez prizmu uloženej povinnosti tieto trovy zaplatiť, tak ústavný súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní ústavných sťažností týkajúcich sa tejto problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k nepripustnému zásahu do iných ústavou zaručených práv.

16. V intenciách uvedeného ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia, pričom jeho úloha spočívala v prvom rade v posúdení skutočnosti, či sa záver okresného súdu o zastavení exekúcie a povinnosti zaplatiť trovy exekučného konania, ako to namieta sťažovateľka, zakladá na zákonných dôvodoch bez akýchkoľvek procesných záťažív zasahujúcich podstatu uplatnených práv a či tieto dôvody boli dostatočne, výstižne a ústavne konformne formulované.

17. Exekučný poriadok v otázke trov vychádza z toho, že oprávnený a povinný si sami hradia trovy, ktoré im vznikli (§ 199b Exekučného poriadku). V určitých zákonom ustanovených prípadoch však môže medzi oprávneným a povinným vzniknúť nárok na náhradu trov, ktoré v exekučnom konaní vynaložili. V zásade platí že, oprávnený má voči povinnému nárok na náhradu trov vždy, keď je exekúcia dôvodná. Povinný má nárok na náhradu trov voči oprávnenému vtedy, keď je s návrhom na zastavenie exekúcie pred exekučným súdom úspešný, náhradu trov si uplatnil

a zároveň k zastaveniu exekúcie došlo v dôsledku „zavinenia“ oprávneného (§ 199c ods. 1 Exekučného poriadku).

18. V súvislosti s problematikou nesprávne uvedeného variabilného symbolu pri realizovaní bezhotovostných platieb ústavný súd viackrát judikoval, že zastavenie konania zo strany všeobecných súdov len z uvedeného dôvodu je prejavom prílišného formalizmu (napr. II. ÚS 333/2023, III. ÚS 647/2022). Uvedený záver je podľa názoru ústavného súdu aplikovateľný aj vo vzťahu sťažovateľky ako oprávnenej a jej dlžníčky.

19. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia tiež vyplýva, že medzi úhradou a podaním návrhu na začatie exekúcie uplynul viac ako rok, čo je aj podľa názoru ústavného súdu dostatočný priestor na identifikáciu konkrétnej sumy (zohľadňujúc aj tú skutočnosť, že povinná má viacero záväzkov voči oprávnenej) a tiež to, že v zmysle mailovej komunikácie medzi právnym zástupcom sťažovateľky a povinnou nevyplýva, že by bolo číslo poisťovnej udalosti ako variabilný symbol zo strany oprávnenej vymienené ako obligatórny identifikátor požadovanej platby (bez ohľadu na to, že pre prípady platieb v prospech poisťovne si sama tento údaj ako obligatórny zvykne požadovať).

20. Ústavný súd teda nezistil v žiadnej časti napadnutého uznesenia okresného súdu takú skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup nemajúci oporu v zákone. Okresný súd postupoval v rámci vymedzenom príslušnými procesnými predpismi regulujúcimi trovy exekučného konania (§ 199a ods. 1 a nasl. Exekučného poriadku) a nedopustil sa takého výkladu (a aplikácie) príslušných ustanovení Exekučného poriadku, ktorým by poprel ich podstatu, zmysel a účel alebo ktorý by predstavoval nepredvídateľnú interpretačnú svojvoľu. Závery okresného súdu sú v napadnutom uznesení riadne zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Samotná skutočnosť, že sťažovateľka má na vec odlišný názor, bez ďalšieho neznamená porušenie ňou označených práv.

21. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením a označenými právami sťažovateľky nezistil takú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

22. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že advokát je povinný poskytovať právne služby s riadnou odbornou starostlivosťou, kam možno zaradiť aj riadnu a včasnú kontrolu prijatých platieb, ich dôvod a identifikáciu. Pre prípad pochybenia, ktoré je v každej ľudskej činnosti občasne prítomné, je jeho zodpovednosť za škodu pokrytá povinným zmluvným poistením.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2024

Robert Šorl
predseda senátu